

KESKUSHERMOSTON ERILLINEN NEUROPATHOLOGINEN TUTKIMUS, OBDUKTIONÄYTE

Cn-PAD, 4187

Tiedustelut: Tekniset ohjeet: Patologian laboratorio, näytteiden vastaanotto puh. 044-7113482, immunohistokemian laboratorio puh. 044-7113971, ja/tai obduktion toimisto puh.017-173487.

Yhteyshenkilöt: Patologian erikoislääkäri Elina Pirinen (puh.044- 7113476, elina.pirinen@kuh.fi), apulaisylilääkäri Tuomas Rauramaa (puh. 044-7113478, tuomas.rauramaa@kuh.fi), erikoislääkäri Jaana Rummukainen (puh. 0447113974, jaana.rummukainen@kuh.fi)

Indikaatio: Keskushermoston erillinen neuropatologinen tutkimus, kun neurologisten tautien tavanomaista yleisobduktiota tarkempi selvittäminen on tarpeellista, mm. epätavalliset keskushermoston (dementiat, epilepsiat), ääreishermoston tai lihaksiston oireet ja löydökset.

Lähete: Sähköinen lähete (Weblab/ Multilab, OHJE-2013-02859)

Lähetetiedoissa tulee olla lyhyesti keskeiset tiedot anamneesista, tehdyistä tutkimuksista ja annetuista hoidoista. Kliininen kysymyksenasettelu on hyvä mainita.

Esitietoihin tulee merkitä myös tieto mahdollisista prionitautteihin (esimerkiksi Creutzfeldt-Jakobin tauti) viittaavista kliinisistä oireista tai näytteen tartuntavaarallisuudesta (esim. hepatiitti, HIV, tuberkuloosi).

HUOMIOITAVAA!

Tutkimuspyyntö on syytä tehdä vasta, kun ruumiinavauslupa on saatu omaisilta.

Näyteastia: Formaliinia sisältävä tiiviskantinen näyteastia (Tarra: Kudosnäyte, 10% formalini). Formaliinin tilavuuden on oltava kolmikertainen näytepalaan verrattuna. Fiksaation oltava hyvä ja riittävä. Fiksaation tulee kestää vähintään 2-3 viikkoa.

HUOMIOITAVAA!

Tarvittavat mikrobiologiset, biokemialliset ja molekyyliogeneettiset näytteet ovat tuoreinäytteitä.

Näyte: Ruumiinavauksen yhteydessä otetaan, tapauskohtaisesti keskushermostonäytteet (aivot kokonaisina, tarvittaessa selkäydin), lihasnäyte ja perifeerisiä hermonäytteitä.

Näytteen säilytys ja kuljetus: Fiksatiivissa olevat kudosnäytteet säilytetään obduktio-osaston tarkoitukseen varatussa tilassa.

Menetelmä: Fiksoidut (vähintään 2-3 viikkoa) aivot arvioidaan ensin makroskooppisesti. Näytteitä otetaan kattavasti taso- ja topografista tapauskohtaista diagnostiikkaa varten. Tarvittaessa lisänäytteitä otetaan muutosalueilta. Näytteistä valmistetaan parafiinileikkeet. Kudosleikkeiden värjäysvalikoimaan kuuluu perusvärjäys (hematoksyliini-eosiini) ja erikoisvärjäyksiä että erikoistutkimuksia (immunohistokemia, molekyyliogenetiikka, elektronimikroskopia) neuropatologin harkinnan mukaan, tapauskohtaisesti. Menetelmä on akkreditoitu (FINAS, SFS-EN ISO 15189:2013).

Tulkinta: Neuropatologi tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri antaa lausunnon ja patologisanatomisen diagnoosin (PAD). Myös läheteessä esitettyihin spesifeihin kysymyksenasetteluihin vastataan.

Tekstiheys: ma-pe

Tulos valmiina: 1-2 kuukauden kuluessa näytteen saapumisesta. Tuloksen valmistumiseen vaikuttaa myös lisävärjäysten ja erikoistutkimuksien käytön tarve. Kiirehdityistä tapauksista annetaan lausunto nopeammin, ei kuitenkaan alle kolmessa viikossa.

Laatija, päivä: Tuomas Rauramaa, Satu Remes, 24.8.2020

Hyväksyjä, päivä: Vesa Kärjä, 31.8.2020

Päivitetty, päivä: Vesa Kärjä, Satu Remes, 27.8.2021

Akkreditoituun pätevyysalueeseen sisältyvä toiminta on nähtävissä verkkosivuilta:
www.finas.fi - Akkreditoitujen toimijain luettelo - T343.